

Datum
2020-05-18
Adress
August Palms plats 1
Diarienummer
SBN-2019-190

Yttrande

Till
Stadsbyggnadsnämnden

Budgetuppdrag 2019 om Strategier för klimatneutralt byggande STK-2019-1725

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

För att klara 1,5 graders målet, Parisavtalet och åtaganden inom Agenda 2030 anser stadsbyggnadsnämnden att även Malmö stad behöver snabba upp sin egen klimatomställning inom bygg- och anläggning och möjliggöra för denna även inom stadsplaneringens processer.

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig därför positiv till de tekniska förvaltningarnas gemensamma förslag till Strategi för klimatneutralt byggande: *Malmö stad ska etablera ett arbets sätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030*, och de fyra arbets sätt som lyfts fram särskilt i remissförslaget. Stadsbyggnadsnämnden anser även att nämndsuppdrag för att implementera strategin i de tekniska förvaltningarnas verksamheters ordinarie uppdrag krävs skyndsamt för att omställningsarbetet ska komma igång.

Yttrande

Bygg- och anläggningssektor står för mer än 20% av Sveriges klimatbelastning och storstadsregionerna, där största delen av nybyggnationen sker, står för mer än så. Malmö stad har som första kommun i Sverige skrivit under Agenda 2030 och har införlivat den i kommunens målkedja. Malmö stad arbetar aktivt med att minska både transportbehov och fossil energianvändning samt med att effektivisera dessa. Inom byggproduktionen har klimatpåverkan samtidigt pågått oförändrat och i viss mån ökat under samma period. Därför finns det ett stort behov av att hitta lokala klimatneutrala lösningar som inte bara gör Malmö mer hållbart utan också skapar en marknad för klimatneutralitet i bygg- och anläggningssektorn. För detta anser stadsbyggnadsnämnden att det krävs ett ökat fokus på byggandets klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv där mål, byggmetoder och material värderas utifrån såväl funktion som klimateffekter.

Fortsätt utveckla det gemensamma förvaltningsövergripande arbetet

Klimatneutralitet är fullt möjligt att nå, men kräver förutsättningar i form av kompetens, samverkan och engagemang över tid. Av denna anledning vill stadsbyggnadsnämnden särskilt uppmärksamma de konkreta områden att arbeta vidare med, som identifierats i det förvaltningsövergripande arbetet inom projektgruppen kring KF budgetuppdraget Strategier för klimatneutralt byggande som SBN fått i uppdrag att samordna:

- *Upphandlingskriterier inom bygg- och anläggning kan ses över.*
- *Innovativa pilotprojekt inom bygg- och anläggning kan genomföras för att kunna pröva nya innovativa byggmetoder och nya arbetssätt.*
- *Staden kan se över hur klimatneutrala urvalskriterier och prospekt kan användas i samband med markanvisningar och deras urvalsprocess.*
- *Staden kan möjliggöra och underlätta för klimatneutralt byggande inom stadsplaneringens olika processer.*
- *Generellt behövs och efterfrågas en kunskaps- och kompetenshöjning hos alla berörda förvaltningar inklusive de beställande förvaltningarna.*

Stadsbyggnadsnämnden ser gärna ett fortsatt gemensamt förvaltningsövergripande samarbete inom de tekniska förvaltningarna för att gemensamt möjliggöra och underlätta för klimatneutralt byggande inom stadsplaneringens och byggandets olika processer.

Stadsbyggnadsnämnden leder Malmö stads hållbarhetsplattform "Miljöbyggstrategi för Malmö" och ser att denna kommunikationsplattform är en bra grund för att lyfta fram, belysa den förflyttning som sker på marknaden och ytterligare växla upp facilitering och förstärka incitement för byggaktörernas klimatneutrala byggande. Stadsbyggnadsnämnden har även uppdraget att facilitera och stödja branschdrivna initiativet "Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030 (LFM30)". Nämnden ser positivt på om samarbetet med LFM30 kan utvecklas ytterligare för gemensam kompetensuppbyggnad och klimatomställning. I dagsläget är drygt 120 byggaktörer anslutna till LFM30 och arbetar aktivt med klimatneutralitet, med bla över 30 klimatneutrala byggprojekt att byggstarta i Malmö senast år 2025.

Införande som en del i strategiska planeringsdokument

Målinriktningen Klimatneutralt byggande 2030 behöver tydligare införas som en del i strategiska planeringsdokument som översiktsplan, fördjupad översiktsplan, miljöprogram, energistrategi och planprogram. Stadsbyggnadsnämnden har på olika sätt proaktivt lyft fram behovet av klimatneutralt byggande i olika strategiska planeringsdokument och i arbetsmetoder.

I samrådsförslaget av Översiktsplanens planeringsstrategier lyfts Klimatneutralt byggande i Malmö: *"Sunda hus, ett resursmässigt effektivt och hållbart byggande bidrar till att minska byggandets belastning på miljön. Det är viktigt att arkitekturen och byggandet i Malmö präglas av en långsiktighet, resurs- och energieffektivitet samt klimatneutrala och sunda materialval. Detta kräver ett stärkt samarbete i byggprocessen och ett ökat fokus på hållbarhet i all byggnation ur ett livscykelperspektiv. Det inkluderar*

både anläggning och infrastruktur, där byggmetoder och material värderas utifrån såväl funktion, och ekonomi som klimatberäkning.” Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimat effektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030.

- *Malmö stad ska utveckla metoder och processer med berörda aktörer i tidig dialog om klimatneutralitet i markanvisning, detaljplan och bygglöv. Klimatneutrala bygg- och anläggningsprojekt samt energilösningar i stadens regi ska vara föredömen.*
- *Malmö stad ska förespråka klimatneutralitet i byggande (inklusive minskning av miljöstörande ämnen och kemikalier), förvaltning, renovering och rivning utifrån livscykelperspektiv. Klimatkalkyler ska förespråkas vid anläggning, ny- och ombyggnation samt upprustning av befintligt bestånd. Malmö stad ska uppmuntra gröna hyreskontrakt som ger medvetna hyresgäster.*
- *Malmö stad ska uppmuntra noll- och plusenergilösningar samt förnyelsebar energiproduktion, gärna i integrerade lösningar, vid anläggning, ny- och ombyggnation samt upprustning av det befintliga beståndet.*

Stadsbyggnadsnämnden vill särskilt lyfta fram de tre förslag till strategier för klimatneutralt byggande som återfinns i samrådsförslag till översiktsplanen, se ovan, och ser gärna att dessa uppmärksammas ytterligare i implementeringen av Strategi för klimatneutralt byggande inom Malmö stads egen organisation.

Möjlig implementering av arbetssättet inom förvaltningen

Inom stadsbyggnadskontorets verksamhet finns ett väl utarbetat arbetssätt att arbeta med mobilitetsfrågor, smart energiinfrastruktur, källsortering, grönytor och ekosystemtjänster. Detta tillsammans med arbetet kring klimatreiliens, dagvatten, skyfall, microklimat och livsstilsfaktorer som hälsa, trygghet och demokrati ger en bra grund för en hållbar stadsutveckling och de utmaningar som en växande storstad som Malmö möter. I denna holistiska planering har dock hittills bygg- och anläggningssektorns klimatpåverkan saknats och stadsbyggnadsnämnden välkomnar att även denna sektor nu uppmärksammas, då den står för en avgörande del av Malmös klimatutsläpp.

I detaljplaneprocessen behöver uppmärksammas att en tidig dialog behövs med syfte att uppnå klimatneutralitet och planbestämmelserna utformas så att klimatneutrala byggsystem får likvärdiga affärsmässiga förutsättningar. Nya arbetssätt behöver säkerställas i rutinbanken. I bygglovsprocessen behöver uppmärksammas att en tidig dialog behövs med syfte att klimatkalkyl och klimatdeklaration blir en aktiv del i projekteringshandlingar. Arbetsprocessen sker i nära samarbete med sökande för att skapa en hållbar arkitektur med energi- och materialoptimerade lösningar. I stadsbyggnadsnämndens faciliterings- och påverkansroll i samhällsbyggnadsprocessen behöver insatser läggas på arbetsmetoder som stöttar och utvecklar klimatneutrala incitament, initiativ, design och innovationer. Det behövs även kompetensutveckling och utvecklat nätverksbyggande och samarbete med andra samhällsbyggare för att på bästa sätt möjliggöra och underlätta för klimatneutralt byggande inom stadsplaneringens och byggandets olika processer.

Möjliga fördjupningsstudier inom förvaltningen, som diskuterats inom stadsbyggnadskontoret i arbetsgrupper kopplade till den förvaltningsövergripande projektgruppen kring Strategi för klimatneutralt byggande är:

- ☞ *Detaljplaneworkshop och studie för att förstå konstruktion, affärsmodeller, planbestämmelser kring vad som är relevanta planbestämmelser utifrån gestaltad livsmiljö och klimatneutralitet och lämnar rätt frågor öppna för bygglov att hantera vidare.*
- ☞ *Pröva digitaliseringens möjligheter att analysera och utvärdera klimatneutralitet i plan- och bygglovsprocessen.*
- ☞ *Studie utifrån arkitektoniska värden och behovet av förtätning, vilka möjligheter kan lätta konstruktioner ge inom befintliga och nya detaljplaner i Malmö och 3D fastighetsbildning i nytillskott och förädling av befintligt bestånd, för ökat bostadsbyggande och mervärde av redan gjorda investeringar och infrastruktur.*
- ☞ *Studie av prisutveckling samt konkurrenskraft i klimatoptimerade konstruktioner och byggteknik jämfört traditionellt bostadsbyggande för att fungera tillsammans med social hållbarhet, dvs svara mot oron avseende boendekostnader för slutkund/hyresgäst. Resultatet stöttar handläggare (dp och bygglov) som på lika villkor kan möta entreprenörer och byggherrar angående kalkyler och riskpålägg mm.*

Summering

De kommande åren planeras i Malmö flera omfattande projekt såsom bostäder, skolor, förskolor, infrastruktur och parkeringshus, bland annat genom Sverigeöverenskommelsen och Storstadspaketet. Stadens pågående arbete med nya Miljöprogrammet 2021 - 2030, ska utgå från: *ett klimatneutralt Malmö och konkretisera miljödimensionen av Agenda 2030. Att få ner hela stadens utsläpp av växthusgaser ska vara prioriterat. År 2030 har Malmö genomfört en klimatombudsställning som bidrar till att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader.*

För att klara 1,5 graders målet, Parisavtalet och åtaganden inom Agenda 2030 anser stadsbyggnadsnämnden att även Malmö stad behöver snabba upp sin egen klimatombudsställning inom bygg- och anläggning och möjliggöra för denna även inom stadsplaneringens processer.

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig därför positiv till de tekniska förvaltningarnas gemensamma förslag till Strategi för klimatneutralt byggande: *Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030*, och de fyra arbetssätt som lyfts fram särskilt i remissförslaget. Stadsbyggnadsnämnden anser även att nämndsuppdrag för att implementera strategin i de tekniska förvaltningarnas verksamheters ordinarie uppdrag krävs skyndsamt för att omställningsarbetet ska komma igång.

ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

nämndsekreterare

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]